

Indenrigsministeren (Rode): Det ærede Medlem synes at mene, at fordi der er visse Forhold, som det vil være vanskeligt at ordne, skulde man af den Grund undlade at ordne andre Forhold, for hvilke de samme Vanskeligheder ikke er til Stede. Jeg kan ikke anerkende, at denne Opfattelse er rigtig. — Det ærede Medlem vilde hævde, at det var noget ganske nyt, man her overhovedet for første Gang indlod sig paa i Lovgivningen at ordne voksne Menneskers indbyrdes Forhold. Det er jo ikke rigtigt. Det er i al Almindelighed urigtigt, og det er ogsaa urigtigt for den særlige Lovs Vedkommende, som det ærede Medlem paaberaabte sig, Fabrikloven, thi i den Fabriklov, som blev vedtaget sidste Aar, og i hvilken der findes Bestemmelser vedrørende Begrænsningen og Ordningen af Børns Arbejde, blev der udtrykkeligt indført den Regel, at der af Indenrigsministeren — efter at han har hørt Organisationer for Arbejdere og Arbejdsgivere og efter Samraad med Arbejdsraadet — kan foranstaltes en Begrænsning af Arbejdstiden for voksne Arbejdere i sundhedsfarlige Virksomheder. Det ærede Medlem vil altsaa se, at der er visse Omraader, hvor der i en af dette høje Ting vedtagen Lov er indført en Bestemmelse om, at det kan være en Samfundsopgave at regulere Arbejdsforhold mellem voksne Mennesker.

Det ærede Medlem sagde, at hvis jeg i det Forhold, der her er Tale om, vilde paatage mig den Opgave i al Almindelighed at hindre, at det ene Individ lægger det andet i Baand, saa vilde jeg give mig i Kast med en Opgave, som er uløselig. Jeg har ikke tilsigtet at paabyde en almindelig Lovforanstaltning i saa Henseende. Det vil jeg overlade til Teoretikere paa dette Omraade som det ærede Medlem. Den, som ser praktisk paa Forholdene, vil netop, naar der er et Misforhold til Stede, søge at regulere paa det Omraade, hvor Misforholdet er til Stede, og i dette Forhold er det erkendt, at der er visse Omstændigheder til Stede, som berettiger til at sige, at det ene Individ lægger Baand paa det andet Individ ved at begrænse dets Frihed og umuliggøre dets Adgang til rimelig Fritid og derved til sund, naturlig Udvikling. Og naar dette er Tilfældet, er det en tilstrækkelig Anledning for Lovgivningsmagten til at søge at tilvejebringe bedre Forhold her.

Det ærede Medlem hæftede sig ved min Udtalelse om, at jeg troede ogsaa, at man i gode Forretninger havde anskaffet Siddepladser, men at man i øvrigt ikke

benyttede disse saa meget, som ønskeligt var, og fandt deri en Begrundelse for, at man saa ikke skulde paabyde dem, thi de gode Forretninger vilde naturligvis paatvinge de mindre gode det. Hvis det er rigtigt, hvad det ærede Medlem (Lange) altsaa her har bekræftet, at de gode Forretninger har indført det igennem en i øvrigt meget langvarig Udvikling, men at der er mange andre Forretninger, mindre gode Forretninger, hvor det endnu ikke er gennemført, saa forstaar jeg ikke, hvorfor man ikke med god Grund kan sige: Denne Bestemmelse, som er gennemført frivillig i de gode Forretninger, indfører vi nu som Regel og siger, at den skal anvendes ogsaa i alle andre Forretninger. Naar det er en Bestemmelse, om hvilken det fra alle Landets lægevidenskabelige Autoriteter er erklæret, at dens Gennemførelse er af Betydning for Slægtens Sundhed, saa gad jeg vide, hvad man skulde kunne have imod at skrive denne Bestemmelse ind i Loven. Der kan dog ikke derved lægges nogen Forretning nogen som helst Hindring i Vejen for dens naturlige Udnyttelse af dens Virkemidler. Naar Lægerne mener, at man derigennem vil gøre noget, som er til Slægtens Sundhed, saa forstaar jeg ikke, hvorfor man paa Grund af en rent abstrakt anarkistisk Teori, ud fra et anarkistisk Sindelag som det, det ærede Medlem er i Besiddelse af, ikke vil være med til at arbejde for denne ganske simple Foranstaltning.

Formanden: Det ærede 2det Medlem for 6te Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Pedersen: Det er vanskeligt at forstaa, at mine Betragtninger kan have noget med Anarkisme at gøre; jeg ved ikke, hvad Anarkisme vil sige i den Forbindelse. — Nu nævnede den højtærede Minister, at der i Fabrikloven er givet en vis Adgang til at gribe ind i sundhedsfarlige Virksomheder. Men den højtærede Minister vil dog vel ikke sammenligne en almindelig Butikforretning med sundhedsfarlige Virksomheder. Jeg kan slet ikke erkende, at det, at der kan gives en saadan Undtagelsesbestemmelse i et enkelt Tilfælde, skulde kunne faa en mere almindelig Anvendelse blot for at fremme det, som man nu mener er godt og hensigtsmæssigt, og jeg forstaar ikke, at Staten overhovedet kan indlade sig derpaa, fordi jeg mener, som jeg før har sagt, at saa maa den gaa meget videre. Det kan